

Glukosbelastning gravida, fPt- för externt bruk

Innehåll

Kontraindikation och försiktighet.....	1
Princip	1
Beställning.....	1
Provtagning.....	1
Tillbehör, utrustning.....	2
Kemikalier, säkerhet och avfall.....	2
Riskbedömning	2
Avfall	2
Utsläpp till avlopp.....	2
Skyddsåtgärder	2
Förberedelser	2
Utförande.....	3

Detta är en anvisning för externa utförare av ”Glukosbelastning gravida, fPt-”.
Den kan ej tillämpas på icke-gravida.

Kontraindikation och försiktighet

Belastningen är kontraindicerad hos patienter som har genomgått gastric-bypass-operation. Anledningen är att det finns stor risk för dumping syndrom och att den snabba tömningen av den del av ventrikeln som är kvar gör att resultatet efter 2 timmar är otillförlitliga.

Princip

75 g (417 mmol) glukos ges per os efter att fasteprovet tagits. Glukosprover tas efter 1 respektive 2 timmar och mätresultaten kommer att återspegla kroppens förmåga att producera insulin som svar på ett stegrad blodglukos.

Beställning

Analysen beställs elektroniskt som ”Glubel, grav. -fPt”.
Användning av denna anvisning kräver tillgång till en etikettskrivare ansluten till ett datasystem för hantering av elektroniska beställningar från Karolinska Universitetslaboratoriet.

Provtagning

Venös provtagning.
FC-mixture-rör (rosa kork) skall alltid användas.

Glukosbelastning gravida, fPt- för externt bruk

Tillbehör, utrustning

Glukoslösning, TopStar 75 med 200 mL vätska med citrussmak.

Innehåll: Vatten, glukos (75 g), citronsyra (E-330), konserveringsmedel (E-211, natriumbensoat) och arom (citron).

Leverantör: LUMIRADX AB, art 85015SC

Förvaras i rumstemperatur. Ej bra att långtidsförvara i kyl, då en mindre mängd faller ut (sannolikt nära mättad lösning i kyl). I så fall får man värma för att lösa fällningen. Dricks kyld om möjligt.

Provtagningsutrustning

Tidtagarur och/eller klocka

Belastningsprotokoll "Protokoll, Glukosbelastning, Gravida" KEMI2710 finns i provtagningsanvisningar på Karolinskas externa hemsida www.karolinska.se. Sök på glukosbelastning gravida.

Kemikalier, säkerhet och avfall

Riskbedömning

Ämne och koncentration	Farosymbol	Risk	Skyddsåtgärder	Avfall
Glukoslösning	ingen	ingen	Använd skyddshandskar.	Se nedan

Avfall

Brännbart

Utsläpp till avlopp

Ja

Skyddsåtgärder

Använd handskar vid provtagning för att undvika blodsmitta.

Förberedelser

1. Kontrollera identiteten och påbörja belastningsprotokoll.

Kontrollera att patienten inte är gastric-bypass-opererad; om så är fallet ska inte glukosbelastningen genomföras eftersom undersökningen är kontraindicerad på dessa patienter.

2. Patienten skall ha varit fastande minst 8 timmar (dock max 14 timmar).

Om patienten inte varit fastande ska undersökningen inte utföras (om inte speciella skäl föreligger).

Vatten eller osötat te är tillåtet på natten men inte på undersökningens morgon.

Glukosbelastning gravida, fPt- för externt bruk

(Små mängder vatten -1/2–1 glas- är tillåtet på morgonen om det inte kan undvikas). Rökning/snusning får ej förekomma före och under testet. Kraftig fysisk ansträngning eller "stress" skall undvikas före belastningen. 3 dagar före belastningen rekommenderas att patienten håller normal kost.

Notera eventuella avvikelser på belastningsprotokollet.

3. Skriv ut etiketter och märk provtagningsrören

Vid provtagning skrivs 3 etiketter ut med olika LID-extensioner (05, 35, och 28) för märkning av rören för provtagning vid olika tidpunkter:

Rör **05** används till 0h-provet.

Rör **35** används till 1h-provet.

Rör **28** används till 2h-provet.

Fäst etiketterna på de 3 provtagningsrören av typ FC-Mixture (Rosa kork).

OBS! Kontrollera noga att rätt rör används vid respektive tidpunkt. Observera att etiketterna inte alltid skrivs ut i rätt ordning från etikettskrivaren och att rören inte används i nummerordning enligt LID-extensionen.

4. Förbered glukoslösningen

Ta fram en flaska med glukoslösning, TopStar 75 med citronsmak, väl kyld om så är möjligt. Öppna flaskan först i samma stund den dricks. (Öppnad flaska är hållbar 12 timmar i kylskåp).

Utförande

1. Ta 0h-provet (fasteprov), använd röret märkt med etiketten som har LID-extension **05**.
2. Patienten dricker lösningen inom 5 minuter. Starta tidtagaruret då patienten börjar dricka.
3. Patienten får till sist dricka 50 mL kranvatten.
4. Patienten sitter i stol eller vid behov ligger ned och förblir i stillhet under hela belastningen. Om patienten somnar under belastningen behövs ingen åtgärd och detta kommenteras inte heller. Avbryt belastningen om patienten kräks
5. Ta 1h-provet använd röret märkt med etiketten som har LID-extension **35**.
6. Ta 2h-provet använd röret märkt med etiketten som har LID-extension **28**.
7. Alla tre proverna skickas till KUL:s centrallab.
8. Notera eventuella avvikelser från beskriven rutin i belastningsprotokollet. Belastningsprotokollet sparas av provtagaren.
9. Patienten rekommenderas att äta litet innan hon lämnar sjukhuset/vårdcentralen.